

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.669/2016/5. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke
. Kiss Gábor előadó bíró
Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes

A felperes képviselője: Dr. Gombos Zsolt ügyvéd

Az alperes

Az alperes képviselője: Dr. Varga Antal Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Varga Antal ügyvéd

A per tárgya: ási szerződés megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék
46.Pf.631.316/2016/3.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság
19.P.54.934/2014/32.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 46.Pf.631.316/2016/3. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes első feleségétől - az alperes nagymamájától - évekkel ezelőtt vált el, jelenlegi feleségével 2013 februárjában kötött házasságot, azóta vele közös háztartásban neveli a felesége két legkisebb gyermekét.
- [2] A felperesnek az alperes édesanyjával való kapcsolata a harmadik (jelenlegi) feleségével való házasságkötést követően megromlott. A felperes és az alperes a családi feszültség ellenére jó

viszonyban maradt, rendszeresen tartották a kapcsolatot, többnyire olyan alkalmakkor, amikor a felperes házastársa nem volt jelen. A felperes házassága feszültségekkel terhes, két alkalommal költöztek szét, több alkalommal megfogalmazódott benne válás gondolata.

- [3] A felperest hosszabb ideje foglalkoztatta, hogy a 28594/0/A/12. helyrajzi számú ingatlanát az alperesre ruházza át. Ennek kapcsán a vele korábban baráti kapcsolatban álló dr. C K ügyvédet is felkereste, amikor a házastársával ismételten elmérgesedett a viszonya. Az ügyvédnő javaslatára döntött arról, hogy tartással vegyes életjáradéki szerződést kíván kötni az alperessel, erről őt tájékoztatta, az alperes ebbe beleegyezett.
- [4] A felek 2013. október 1-jén dr. C. K. okiratszerkesztő ügyvéd közreműködése mellett tartási szerződést kötöttek, amely szerint a felperes a perbeli ingatlanát holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten az alperesre ruházza át. Az alperes ennek fejében kötelezettséget vállalt arra, hogy gondoskodik a felperes részére megfelelő étkeztetésről, az általa lakott lakás folyamatos tisztán tartásáról, a felperes ruházata, ágyneműje rendszeres mosásáról, vasalásáról, tisztításáról, továbbá, hogy betegsége esetén őt ápolja, gyógyíttatja, részére a szükséges gyógyszereket beszerzi, halála esetén illően eltemeteti.
- [5] A szerződés szerint a felperes viseli a perbeli ingatlan rezsiköltségét és közös költségét, valamint a gyógyszervásárlással felmerült költségeket azzal, hogy az alperes köteles a gyógyszerek kiváltását lebonyolítani. Az ingatlanban felmerülő felújítási és karbantartási munkákat a megállapodás szerint az alperes végezteti el azzal, hogy annak költségeit a felek közösen viselik.
- [6] A szerződésben az ingatlan forgalmi értékét 7.900.000 forintban, a tartás egy havi értékét 25.000 forintban határozták meg.
- [7] Rögzítették, hogy mindaddig, amíg a felperes jó egészségi állapotban van, saját maga ellátásáról gondoskodni képes, addig az alperes a tartási szolgáltatások helyett az egyhavi tartás ellenértékét (25.000 forint) fizeti meg részére. Amennyiben egészségi állapota személyes ápolást tesz szükségessé, akkor felhívására az alperes tartási kötelezettségének természetben is eleget tesz.
- [8] A szerződés megkötésekor a felperes egészségi állapotánál fogva természetbeni tartásra nem szorult.
- [9] Az alperes 2013 októberétől 2014 májusáig díjfizetési kötelezettségének túlnyomórészt eleget tett, 2014 júniusát követően postai úton kísérelte meg kötelezettségét teljesíteni, azt a felperes elutasította.
- [10] A felperes házastársával való kapcsolata utóbb rendeződött. Közös ingatlant szándékoztak vásárolni, amelyhez a perbeli ingatlant is értékesíteni kívánták, így amikor megfelelő házat találtak, akkor a felperes úgy döntött, hogy a tartási szerződést megszünteti.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [11] A felperes keresetében kérte a perbeli tartási szerződésnek a felek megfelelő kielégítése mellett történő megszüntetését akként, hogy a feleknek egymás irányában fizetési kötelezettsége nincsen. Kérte a szerződéskötés előtti állapot helyreállításának a körében tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő visszajegyzését.
- [12] Arra hivatkozott, hogy az alperessel való viszonya időközben megromlott, az alperes fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a megromlott viszony miatt a szerződés célja nem valósítható meg.
- [13] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását.
- [14] Előadta, hogy szerződéses kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, továbbá, hogy a teljesítés visszautasítása nem eredményezheti az ő szerződésszegését. Álláspontja szerint a bizalmi viszony megromlása önmagában nem akadályozza a szerződés célja megvalósulását.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [16] A lefolytatott bizonyítás eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes olyan mértékű szerződésszegést követett volna el, amely okot adna a szerződés megszüntetésére. A bizonyítékok egybevetése során arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli időszakban az alperes csak a 2013 októberében és 2014 májusában esedékes díj megfizetését nem tudta bizonyítani.
- [17] Érvelése szerint nem nyert bizonyítást az sem, hogy az alperesnek ne lett volna megfelelő jövedelme ahhoz, hogy a tartási szerződésben foglalt kötelezettségét - adott esetben a szülei közreműködésével - teljesítse. Utalt rá, hogy az a tény, hogy a felek között a kapcsolattartás megritkult, még nem jelenti azt, hogy a kapcsolatuk megromlott, önmagában annak megszakadását az alperes teljesítésének az elmaradása nem bizonyítja kétséget kizáróan. A felperes a saját tényelődadásait sem tudta kétséget kizáróan alátámasztani, nyilatkozatai ellentmondásosak voltak.
- [18] Okfejtése szerint a felperes aktuális egészségi állapotánál fogva természetbeni tartásra nem szorul, munkavégzésre is képes, nyugdíját alkalmi munkáiból származó jövedelméből kiegészítve jelenlegi családját is képes eltartani, ezért a havi járadék megváltoztatása sem volt indokolt.
- [19] Megjegyezte továbbá, hogy a felperesnek a keresetlevél előterjesztését követően az alperes teljesítését elutasító magatartása sem vezethet a szerződés megszüntetéséhez, mert ezzel ő maga tanúsít a szerződés céljának megvalósulását szándékosan ellehetetlenítő magatartást a másik féllel szemben.
- [20] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [21] Utalt rá, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította az alperes szerződésszegő magatartásának olyan mértékét, amely a szerződés megszüntetéséhez vezethetne.
- [22] Rámutatott, hogy a perbeli szerződés megkötésében közreműködő okiratszerkesztő ügyvéd dr. C. K. tanúvallomásából is megállapítható volt, hogy a felperest a szerződés megkötését megelőzően hosszabb ideje foglalkoztatta az alperessel megkötendő szerződés kérdése, erre a felperes a tanúval való beszélgetések során többször visszatért, a szerződés megkötésekor a felperes szándéka egyértelmű és határozott volt. Az, hogy utóbb a szándékát megváltoztatta, nem szolgál elégséges indokul a szerződés megszüntetésére.
- [23] Megjegyezte továbbá, hogy amennyiben a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság azt állapította volna meg, hogy az alperes nem adta át a havi 25.000 forintos összegeket a felperesnek, akkor sem lehetett volna figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy a felperes maga úgy nyilatkozott, hogy ő nem szólította fel az alperest a teljesítésre. A teljesítésre való felszólítás hosszú hónapokon keresztül történő elmaradásából megítélése szerint, levonható az a következtetés, hogy a felperes maga sem találta fontosnak az összeg megfizetését, belenyugodott abba, hogy az alperes mindaddig ne teljesítsen, amíg a szerződésnek az életjáradéki szakasza esedékes. Ebből következően az alperes teljesítésének az elmaradása ez esetben sem minősülne szerződésszegésnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [24] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely elsődlegesen annak hatályon kívül helyezésére és a keresetének helyt adó határozat meghozatalára irányult. Másodlagos kereseti kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását célozta.
- [25] Arra hivatkozott, hogy az első- és a másodfokú bíróság nem tulajdonított annak a ténynek kellő jelentőséget, hogy az alperes súlyos szerződésszegést követett el, amikor tartási kötelezettségét nem

teljesítette. Utalt rá, hogy az elsőfokú ítélet maga is rögzítette a szerződésszegés tényét, ez azonban már a jogerős ítéletben nem szerepel. Érvelése szerint az egyhavi tartás elmulasztása is olyan súlyos szerződésszegésnek minősül, amely alapján a szerződés megszüntetésének van helye, mivel a szerződés célja az életjáradéki szerződéssé átalakítással sem valósítható meg. Hangsúlyozta, hogy a cél a felperesről való gondoskodás volt, azonban, ha az egy havi járadék összege nem kerül megfizetésre, akkor ez a gondoskodás sem valósul meg.

- [26] Sérelmezte azt a jogerős ítéletben foglalt megállapítást, amely szerint fel kellett volna hívnia az alperest a szerződés teljesítésére, mert szerinte az eltartótól e nélkül is elvárható a teljesítés.
- [27] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását célozta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [29] A Kúria előjáróban rámutat, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmének a kiegészítését 2017. február 21-jén - a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidőn [Pp. 272.§ (1) bek.] túl - terjesztette elő, ezért az abban foglaltakat a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása során figyelmen kívül hagyta.
- [30] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 589.§ (2) bekezdése szerint, ha valamelyik fél magatartása vagy körülményei folytán a természetben való tartás lehetetlenné válik, bármelyik fél kérheti a bíróságtól a szerződés végleges vagy az említett körülmények megszűntéig tartó átváltoztatását életjáradéki szerződéssé, ha pedig a szerződés célja ilyen módon sem valósítható meg, a szerződés megszüntetését.
- [31] Az adott ügyben a felek életjáradéki szerződéssel vegyes tartási szerződést kötöttek, amely alapján az alperes jelenleg életjáradék megfizetésére köteles, ezért a szerződésnek kizárólag életjáradéki szerződéssé való átváltoztatásának igénye nem merült fel, ilyen irányú kérelmet az eljárás során egyik fél sem terjesztett elő.
- [32] A felperes a törvényes határidőn belül érkezett felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy szerinte az alperes olyan súlyos szerződésszegést követett el, amelyre tekintettel a szerződés célja többé nem valósítható meg, ezért a megszüntetésének van helye.
- [33] A Kúria utal arra, hogy a szerződés nem megfelelő vagy késedelmes teljesítése elsősorban szavatossági igényt alapol meg, a jogosult a szerződésnek megfelelő teljesítést követelhet, és ezzel kapcsolatos igényét bírósági úton is érvényesítheti. Ha a szerződésszegés súlyánál fogva a szerződés célját is veszélyezteti, akkor valóban helye lehet a megszüntetésnek.
- [34] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes két esetben nem tudta bizonyítani, hogy a havi járadékfizetési kötelezettségének eleget tett. Arra nem merült fel adat, hogy ez a teljesítőképességével függött össze, és arra sem hogy egyébként a jövőben nem kíván eleget tenni a szerződésből folyó fizetési kötelezettségének. A Kúria egyetértett az ügyben eljáró első- és másodfokú bírósággal abban, hogy a két havi életjáradék megfizetésének elmaradása még önmagában nem alapozza meg a szerződés megszüntetését, amennyiben az alperes a továbbiakban egyébként eleget tesz szerződésben foglalt kötelezettségének, akkor célját a korábbiakhoz hasonlóan be tudja tölteni.
- [35] A Kúria hangsúlyozza: a jogosult egyoldalú magatartása, a szolgáltatások indokolatlan visszautasítása nem vonja maga után szükségképpen a szerződés megszüntetését (BH 1984.402.). A felek a Ptk. 277.§ (2) bekezdése szerint együttműködni kötelesek, együttműködésüknek arra kell irányulnia, hogy a tartási szerződés be tudja tölteni a célját. A szerződés teljesítésének alapos indok nélküli visszautasítása a jogosult számára nem teremt alapot a szerződés megszüntetésére, saját felróható magatartására előnyök szerzése végett ugyanis egyik fél sem hivatkozhat (BH 2008.242.).
- [36] A Kúria abban nem értett egyet a másodfokú bírósággal, hogy felszólítás hiányában a havi járadék megfizetésének rendszeres elmulasztása nem minősül szerződésszegésnek. Ez azonban az ügyben

hozott érdemi döntés jogszerűségét nem érintette, a perben eljáró bíróságok a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényállás megállapítása érdekében a szükséges bizonyítást lefolytatták, a bizonyítékok egybevetése során a Pp. 206.§ (1) bekezdésének megfelelően okszerű jogi következtetést vontak le, a Ptk. 589.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek adott esetben nem álltak fenn.

- [37] A kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdés alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, amely a jogi képviselője munkadíjából áll.
- [39] A Kúria a határozatát a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2017. május 17.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Gábor s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró